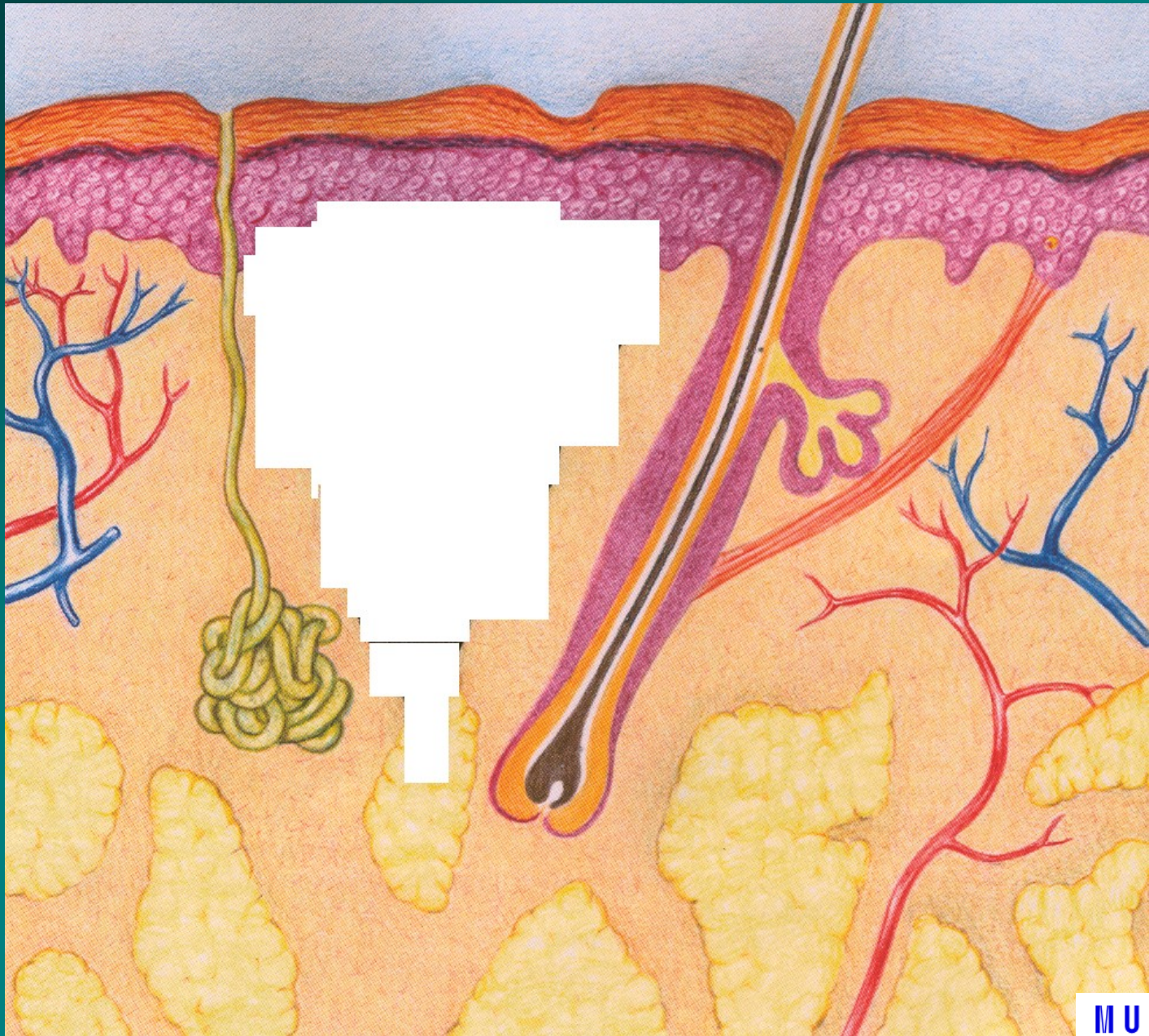

Kožní změny ve stáří

Stavba kůže

- ❖ **pokožka – epidermis** – keratinocyty, melanocyty
- ❖ **škára – dermis** – kapiláry, nervová zakončení, mazové žlázy, potní žlázy, vlasové cibulky
- ❖ **podkožní vazivo, tuk** – izolační vrstva, mechanická ochrana

Změny kůže přinášené stářím I

❖ epidermis

- oploštění dermo-epidermální junkce
- variabilita ve velikosti, tvaru, síle a vlastnostech keratinocytů
- snížení počtu melanocytů

Změny kůže přinášené stářím II

❖ **dermis**

- **atrofie**
- **snížena celularita a vaskularizace**
- **degenerace elastinových vláken**
- **méně fibroblastů a mastocytů**
- **snížené množství a změněná struktura nervových zakončení**

Změny kůže přinášené stářím III

❖ podkožní tuk

- snížené množství
- změna distribuce

Funkční oslabení kožního krytu I

- ❖ **oslabení bariérové funkce**
- ❖ **zpomalení obnovy buněk**
- ❖ **snížení schopnosti reparace DNA**
- ❖ **snížení elasticity**
- ❖ **snížení imunologické odpovědi**
- ❖ **snížení zánětlivé odpovědi**

Funkční oslabení kožního krytu II

- ❖ oslabení mechanické pevnosti
- ❖ snížení sensorické percepce
- ❖ snížená produkce potu a mazu
- ❖ oslabení termoregulace
- ❖ zpomalené hojení ran
- ❖ snížení produkce vitamínu D

Důsledky

- ❖ zpomalené obnovování buněk epidermis
- ❖ snížení bariérové funkce kůže
- ❖ zpomalené hojení ran
- ❖ snížená imunologická odpověď
- ❖ méně účinná termoregulace
- ❖ snížená mechanická odolnost vůči nárazům a tlaku
- ❖ snížená schopnost perkutánní resorpce léků

Vliv výživy na kvalitu kůže ve stáří

- **kvantitativní změny**
 - ❖ nechtěný hmotnostní úbytek o více než 15%
- **kvalitativní změny**
 - ❖ katabolizmus
 - ❖ hypalbuminémie
 - ❖ nedostatek vitamínu C, B2, D
 - ❖ nedostatek zinku

Vnitřní rizikové faktory kožního poškození ve stáří I

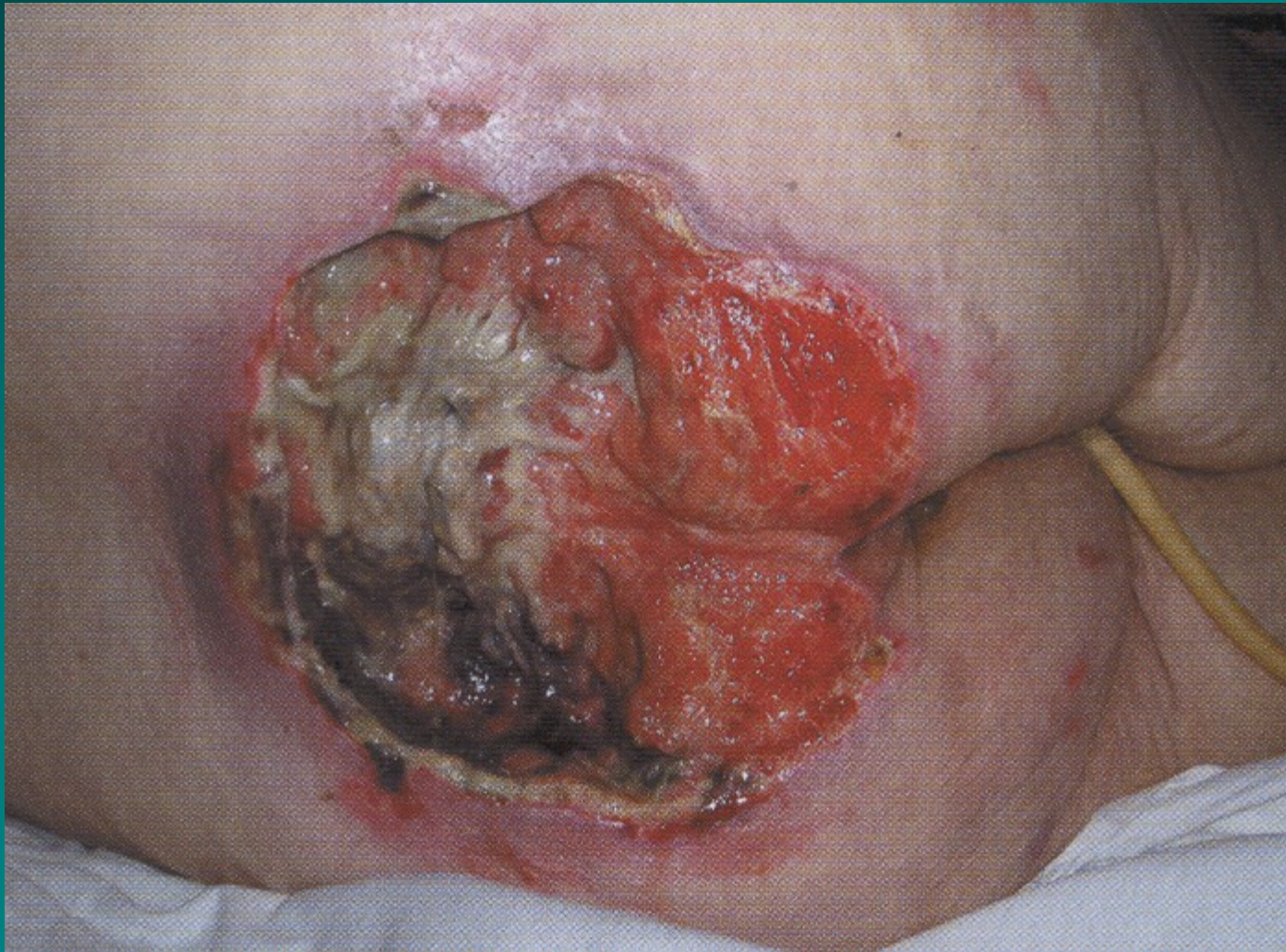
- ❖ imobilizace
- ❖ inaktivita
- ❖ inkontinence moči a stolice
- ❖ malnutrice (albumin pod 35g/l)
- ❖ poruchy vědomí
- ❖ léčba steroidy
- ❖ kouření

Vnitřní rizikové faktory kožního poškození ve stáří II

- ❖ anemie (hemoglobin pod 120g/l)
- ❖ lymfocytopenie (pod $1,2 \times 10^9/l$)
- ❖ infekce
- ❖ onemocnění periferních tepen
- ❖ otoky
- ❖ diabetes mellitus
- ❖ mozková příhoda
- ❖ demence
- ❖ fraktury
- ❖ alkoholismus
- ❖ malignity

Nejčastější projevy kožního poškození ve stáří

- dekubity
- bércové vředy

Zevní faktory ovlivňující vznik a průběh dekubitů

- ❖ tlak – nad 32 mmHg přeruší průtok
- ❖ tření – epidermis nestačí regenerovat
- ❖ stříh – nároky na mechanickou pevnost
- ❖ vlhkost - macerace
- ❖ infekce – zhoršuje poškození

Odhad rizika vzniku dekubitu

➤ cítivost	vymizelá	normální
➤ vlhkost	neustále	zřídka
➤ aktivita	inaktivní	chodí
➤ mobilita	imobilní	bez omezení
➤ výživa	velmi špatná	normální
➤ tření a stříh	změna polohy s asistencí	
➤ skóre	1	4
➤ riziko	pod 12	nad 15

Preventivní opatření I

- **polohování**
 - po 2 hodinách, 30 st. na boky, ne na dekubitus
 - nezvedat nad 30 st, vyjma jídla
 - posazovat do křesla – pod 2 hod
 - samostatný pohyb po 15 minutách
 - několik kroků každých několik hodin

Preventivní opatření II

- **statické podložky**
 - ❖ pěnová (kaučuková) matrace
 - ❖ vodní či vzduchové matrace
- **dynamické podložky**
 - ❖ matrace s proudícím vzduchem
 - ❖ matrace s vířícím vzduchem
 - ❖ vzduchové lůžko

Preventivní opatření III

- **redukce vlhkosti**
 - nežmolující pudr
 - lehký krém na okolí
 - řešení inkontinence
- **podpora výživy**
 - bílkoviny 1,2 – 1,5 g/kg
 - energie 30-35 kcal/kg
 - vitamin C
 - zinek 12 – 15mg/den

Léčba dekubitů

- ❖ opatření jako při prevenci
- ❖ chirurgické čištění
- ❖ mechanické čištění
- ❖ enzymatické čištění
- ❖ autolytické čištění
- ❖ granulace
- ❖ epitelizace

Bércové vředy

- **arteriální**
- při ischemické chorobě DKK
- nad zevním kotníkem, příznivý vliv zprůchodnění arteriálního řečiště
- **žilní**
- při chronické žilní nedostatečnosti
- nad vnitřním kotníkem

Podpůrné momenty

- ❖ dlouhodobé stání, sezení
- ❖ obezita
- ❖ kouření
- ❖ hyperlipidémie
- ❖ koagulační poruchy

Léčba bércových vředů

- ❖ čištění spodiny
- ❖ podpora granulace
- ❖ podpora epitelizace
- ❖ rekonstrukce cévního řečiště
- ❖ zmírnění žilní insuficience
- ❖ režimová opatření – pohyb, obuv, zábrana poranění

Děkuji za pozornost

